

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 23 (1995/1996)

Številka 6

Stran 343

Marija Vencelj:

ŽIVI POLETNI TERMOMETRI

Ključne besede: zanimivosti, razvedrilo, temperarura, ocena, črički.

Elektronska verzija:

<http://www.presek.si/23/1278-Vencelj-termometri.pdf>

© 1996 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

ŽIVI POLETNI TERMOMETRI

Toplejša je poletna noč, hitreje se oglašajo črički. Iz hitrosti njihovega oglašanja lahko celo zelo natančno ugotovimo zunanjo temperaturo.

Američani poznajo takle preprost recept za njen izračun: Če deliš število čričkovih cvrketov v minuti s 4 in prišteješ 40, dobiš zunanjo temperaturo. V Fahrenheitovih stopinjah, seveda.

Nam bi bolj ustrezalo pravilo, ki bi podajalo temperaturo v Celzijevih stopinjah. Poiščimo ga!

Če z F označimo Fahrenheitovo temperaturo in z n število oglašanj črička v minuti, opisuje ameriško pravilo formula

$$F = \frac{n}{4} + 40.$$

Temperaturo T v $^{\circ}\text{C}$ dobimo iz Fahrenheitove z enačbo

$$T = \frac{5}{9}(F - 32),$$

kar skupaj z zgornjo formulo da

$$T = \frac{5}{36}n + \frac{40}{9}.$$

Vsekakor je ta formula prezapletena za poletne večere. Lahko jo poenostavimo, tako da vzamemo $\frac{5}{36} \approx \frac{1}{7}$ in $\frac{40}{9} \approx 4$. Tako dobimo dokaj preprosto pravilo tudi za izračun temperature v $^{\circ}\text{C}$:

$$T \approx \frac{n}{7} + 4.$$

Število čričkovih cvrketov v minuti delimo s sedem in prištejemo štiri. Rezultat je zunanja temperatura.

Razlike med rezultati, ki jih dajeta obe formuli, praktično ni. Za $n = 147$ dobimo po naši formuli 25°C , po ameriški pa 76.75°F , kar ustreza 24.86°C . Zaokrožena na cela mesta, sta rezultata enaka.

Pred nami so počitnice, ko bomo lahko formulo v živo preverili. Če le niso naši črički preveč različni od ameriških! V tem primeru pa poiščite njihovo formulo.